

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej

Głównego Inspektora Ochrony Środowiska¹⁾

za rok 2024

(rok, za który składane jest oświadczenie)

Dział I²⁾

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w ~~kierowanym/kierowanych przeze mnie dziale/działach administracji rządowej³⁾/w kierowanej przeze mnie jednostce sektora finansów publicznych*~~

Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska

(nazwa/nazwy działu/działów administracji rządowej/nazwa jednostki sektora finansów publicznych*)

Część A⁴⁾

☐ ~~w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.~~

Część B⁵⁾

X w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

☐ ~~nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.~~

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:⁷⁾

- X monitoringu realizacji celów i zadań,
- X samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁸⁾,
- X procesu zarządzania ryzykiem,
- X audytu wewnętrznego,
- ☐ ~~kontroli wewnętrznych,~~
- X kontroli zewnętrznych,
- X innych źródeł informacji: oświadczenia cząstkowe dyrektorów i kierowników komórek organizacyjnych GIOŚ.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

.....
(miejscowość, data)

.....
(podpis ministra/kierownika jednostki)

* Niepotrzebne skreślić.

Dział II⁹⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

1.1. Opóźnienia w terminowości załatwiania spraw w zakresie orzecznictwa oraz skarg i wniosków o interwencję

Opóźnienia w terminowości załatwiania spraw, wynikające głównie z niedostatecznej obsady kadrowej przy rosnącej liczbie spraw, dotyczą w szczególności rozpatrywania zaległych odwołań od decyzji wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska oraz działań dotyczących rozpatrywania skarg i wniosków o interwencję.

Z planu naprawczego za lata 2017-2020, na dzień 31 grudnia 2024 r. do rozpatrzenia pozostało zaledwie pięć spraw, a termin ich rozpatrzenia uzależniony jest od innych organów. Liczba spraw zaległych z 2024 r. pozostająca do rozpatrzenia na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosiła 1206. Liczba wszystkich spraw pozostających do rozpatrzenia, które wpłynęły do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska jako organu II instancji za okres 2021-2024 na dzień 31 grudnia 2024 r. wynosi 3091.

1.2. Ograniczone zapewnienie adekwatnej ochrony danych osobowych (zastrzeżenie w zakresie działania administratora danych i Inspektora Ochrony Danych)

- 1) ograniczone zapewnienie adekwatnej organizacji obszaru ochrony danych osobowych (procedur dotyczących ochrony danych osobowych spełniających kryteria RODO);
- 2) ograniczone zapewnienie niezbędnych informacji zarządczych dotyczących przetwarzanych w GIOŚ danych osobowych (nieukończony proces inwentaryzacji zadań (procesów), które wiążą się z przetwarzaniem danych osobowych).

1.3. Zapewnienie prawidłowego planowania i realizacji monitoringu przyrody

Zakres monitoringu przyrody zarówno w aspekcie planistycznym, jak i realizacji tego zadania jest w szczególności pochodną wysokości środków publicznych przeznaczanych na wykonywanie monitoringu przyrody. GIOŚ podejmuje działania (formułując postulaty *de lege ferenda* w tym zakresie) mające na celu zwiększenie zakresu finansowania monitoringu przyrody.

1.4. Ograniczone możliwości wykonywania badań laboratoryjnych i pomiarów na potrzeby monitoringu wód w ramach PMŚ

Zakres wykonywania badań laboratoryjnych i pomiarów na potrzeby monitoringu wód w ramach PMŚ zarówno w aspekcie planistycznym, jak i realizacji tego zadania jest pochodną wysokości środków publicznych przeznaczanych na wykonywanie tych zadań. GIOŚ podejmuje działania (formułując postulaty *de lege ferenda* w tym zakresie) mające na celu zwiększenie zakresu finansowania wykonywania badań laboratoryjnych i pomiarów na potrzeby monitoringu wód w ramach PMŚ.

1.5. Trudności z zatrudnieniem nowych pracowników o odpowiednich kwalifikacjach

Jednym z kluczowych problemów dotyczących potencjału kadrowego GIOŚ jest trudność w zapewnieniu ciągłości funkcjonowania urzędu przez zatrudnienie w miejsce doświadczonych, długoletnich pracowników odchodzących z urzędu m.in. z uwagi na przechodzenie na emeryturę, osób z kwalifikacjami i doświadczeniem. Podstawową przeszkodą w tym zakresie stanowi wciąż niski, niekonkurencyjny poziom wynagrodzeń w GIOŚ.

1.6. Niewystarczający dostęp do szkoleń pozwalających na skuteczną i efektywną realizację zadań oraz podnoszenie kompetencji zawodowych

W 2024 r. stwierdzono zbyt małą liczbę szkoleń, w szczególności specjalistycznych, dla kadry kierowniczej i pracowników GIOŚ w stosunku do potrzeb, co w dużym stopniu wynika z ograniczonych środków finansowych pozostających w dyspozycji GIOŚ.

1.7. Ograniczona skuteczność komunikacji wewnętrznej

W Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska istnieje potrzeba dalszego rozwijania skutecznej komunikacji wewnętrznej, celem poprawy wydajności i stworzenia spójnej komunikacji. W tym celu podjęto prace mające w szczególności na celu opracowanie strategii GIOŚ, czy też rozwoju Intranetu.

Należy opisać przyczyny złożenia zastrzeżeń w zakresie funkcjonowania kontroli zarządczej, np. istotną słabość kontroli zarządczej, istotną nieprawidłowość w funkcjonowaniu jednostki sektora finansów publicznych albo działu administracji rządowej, istotny cel lub zadanie, które nie zostały zrealizowane, niewystarczający monitoring kontroli zarządczej, wraz z podaniem, jeżeli to możliwe, elementu, którego zastrzeżenia dotyczą, w szczególności: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

2.1. Kontynuacja rozpatrywania zaległych odwołań od decyzji wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska oraz działań dotyczących rozpatrywania skarg i wniosków o interwencję

Oprócz dalszego wzmocnienia nadzoru i bieżącego monitoringu realizacji zadań związanych z rozpatrywaniem zaległych odwołań od decyzji WIOŚ oraz skarg i wniosków o interwencję podejmowane będą starania o zwiększenie obsady kadrowej i ograniczenie fluktuacji kadr.

W celu zwiększenia efektywności realizacji spraw zaległych w komórkach organizacyjnych, objętych tzw. planem naprawczym zostały podjęte następujące działania nadzorcze i zaradcze:

- 1) ustalono minimalną liczbę spraw realizowanych przez każdego pracownika wykonującego te zadania; ustalone są indywidualne kwartalne harmonogramy realizacji spraw zaległych, umożliwiające bieżący monitoring przygotowywania projektów decyzji i kończenia spraw;
- 2) dla zainteresowanych pracowników stosowane są dodatkowe mechanizmy motywujące do realizacji zadań powyżej określonych limitów;
- 3) wprowadzono kwartalne mierniki rozpatrywanych spraw;
- 4) wprowadzono obowiązek cyklicznego raportowania, podczas posiedzeń kierownictwa GIOŚ, stanu realizacji tzw. planu naprawczego przez kierujących komórkami organizacyjnymi;
- 5) zwiększono zatrudnienie w komórkach organizacyjnych, w których występują największe zaległości;
- 6) zorganizowano wewnętrzne szkolenia mające na celu usystematyzowanie wiedzy z zakresu procedur określonych w KPA;
- 7) wdrożono postępowanie, zgodnie z którym, w pierwszej kolejności rozpatrywane są odwołania od decyzji, które zagrożone są przedawnieniem;
- 8) przeprowadzono przegląd przepisów dot. administracyjnych kar pieniężnych, a ich wynik został przedstawiony MKiŚ w formie propozycji zmian przepisów mających na celu zmniejszenie liczby naruszeń, za które wymierzana jest obecnie kara administracyjna.

2.2. Zapewnienie adekwatnej ochrony danych osobowych w zakresie działania administratora danych i Inspektora Ochrony Danych

Planuje się zapewnienie adekwatnej organizacji obszaru ochrony danych osobowych przez opracowanie i wdrożenie procedur dotyczących ochrony danych osobowych spełniających kryteria RODO, jak również dokończenie procesu zaprowadzania i utrzymania aktualnych rejestrów związanych z ochroną danych osobowych.

2.3. Potrzeba zapewnienia prawidłowego planowania i realizacji monitoringu przyrody

GIOŚ podejmuje działania (formułując postulaty *de lege ferenda*) mające na celu zwiększenie zakresu finansowania monitoringu przyrody.

2.4. Ograniczone możliwości wykonywania badań laboratoryjnych i pomiarów na potrzeby monitoringu wód w ramach PMŚ

GIOŚ podejmuje działania (formułując postulaty *de lege ferenda*) mające na celu zwiększenie zakresu finansowania wykonywania badań laboratoryjnych i pomiarów na potrzeby monitoringu wód w ramach PMŚ.

2.5. Trudności z zatrudnieniem nowych pracowników o odpowiednich kwalifikacjach

Aby zapewnić ciągłość zatrudnienia zasobów ludzkich w urzędzie konieczne jest przeprowadzenie monitoringu i analizy potencjału kadrowego każdej komórki organizacyjnej GIOŚ celem optymalizacji kosztów personalnych i zapewnienia konkurencyjności GIOŚ na rynku pracy.

2.6. Niewystarczający dostęp do szkoleń pozwalających na skuteczną i efektywną realizację zadań oraz podnoszenie kompetencji zawodowych

W GIOŚ przeprowadzona zostanie analiza priorytetów w zakresie potrzeb szkoleniowych kadry kierowniczej i pracowników urzędu. Analizie poddane zostaną również możliwości pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych na realizację szkoleń i innych form podnoszenia kompetencji zawodowych.

2.7. Ograniczona skuteczność komunikacji wewnętrznej

W celu polepszenia komunikacji wewnętrznej w GIOŚ rozważana jest możliwość zorganizowania webinarów, jak również spotkania dyrektorów i ich zastępców z centrali GIOŚ z kierownikami oddziałów CLB i naczelnikami RWMS w terenie. Planowana jest także przebudowa Intranetu, który będzie pomocnym narzędziem w komunikacji wewnętrznej.

Należy opisać kluczowe działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej w odniesieniu do złożonych zastrzeżeń, wraz z podaniem terminu ich realizacji.

Dział III⁽¹⁰⁾

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

1.1. Kontynuacja realizacji planu naprawczego w zakresie odwołań od decyzji wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska oraz działań dotyczących rozpatrywania skarg i wniosków o interwencję, wzmocnienie nadzoru i bieżący monitoring realizacji zadań. Zastosowanie lepszej organizacji pracy przez przydzielanie zadań innym jednostkom organizacyjnym lub pracownikom mniej obciążonym pracą

Kontynuowana była realizacja tzw. planu naprawczego dotyczącego zaległych decyzji GIOŚ z lat 2017-2020, który w ubiegłym roku, dzięki lepszej organizacji pracy i wzmocnieniu nadzoru, został zrealizowany prawie w całości (obecnie do zakończenia pozostało tylko pięć postępowań, związanych m.in. z toczącymi się sprawami spadkowymi). Ponadto, sukcesywnie likwidowane były również zaległości w sprawach z lat 2021-2022.

1.2. Zatrudnienie nowych pracowników o odpowiednich kwalifikacjach

Kwestią, która nadal pozostaje do rozwiązania są ograniczone możliwości finansowe GIOŚ, co znacząco utrudnia zatrudnienie adekwatnej liczby osób o odpowiednich kwalifikacjach.

1.3. Podjęcie działań w kierunku zapewnienia adekwatnych zasobów kadrowych

W 2024 r. w GIOŚ prowadzone były działania mające na celu efektywne wykorzystanie dostępnych zasobów kadrowych, adekwatnie do realizowanych zadań. Przeprowadzona została analiza w tym zakresie. Prace, o których mowa powyżej, będą również kontynuowane w roku 2025.

1.4. Podjęcie działań zmierzających do zakupu i wdrożenia systemów wspierających realizację zadań w obszarach wspomagających, tj. kadrowym, finansowo-księgowym oraz zarządzania flotą samochodową

W roku 2024 uruchomiony został Portal pracowniczy. W ciągu roku sukcesywnie oddawane były do użytku jego kolejne funkcjonalności.

W zakresie systemu wspierającego realizację zadań o charakterze finansowo-księgowym, prowadzone były prace z firmą modyfikującą posiadany przez GIOŚ system ERP Egeria, jednak brak środków na zmianę systemu ERP oraz przeprowadzenie zmian niezbędnych do uporządkowania danych w systemie po ich migracji uniemożliwił pełną realizację zaplanowanych działań.

W 2024 r. planowany zakup i wdrożenie oprogramowania do zarządzania flotą samochodową nie doszedł do skutku z uwagi na unieważnienie procedury przetargowej (z uwagi na brak faktycznych możliwości wydatkowania środków w roku budżetowym).

1.5. Podjęcie działań w zakresie zapewnienia adekwatnych zasobów w zakresie ochrony danych osobowych

W 2024 r. dokonano zmiany na stanowisku Inspektora Danych Osobowych. Nowy IOD podjął działania mające na celu uporządkowanie obszaru ochrony danych osobowych.

1.6. Doskonalenie i zwiększenie zakresu wykorzystania elektronicznego obiegu dokumentacji

W trakcie 2024 r. sukcesywnie rozszerzano katalog spraw prowadzonych elektronicznie, dzięki czemu na koniec ubiegłego roku elektronicznie prowadzonych było prawie 60 % spraw. Pod koniec 2023 r. elektronicznie prowadzono 2% spraw.

Należy opisać najistotniejsze działania, jakie zostały podjęte w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie w odniesieniu do planowanych działań wskazanych w dziale II oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie. W oświadczeniu za rok 2010 nie wypełnia się tego punktu.

2. Pozostałe działania:

W celu zmniejszenia fluktuacji zatrudnienia w GIOŚ oraz zwiększenia świadomości pracowników w zakresie kultury organizacji pracy urzędu, opracowano i wdrożono program szkoleń wraz z procedurami onboardingowymi dla nowych pracowników.

Dodatkowo, z myślą o poprawie standardów działania, w GIOŚ opracowana i wdrożona została polityka przeciwdziałania korupcji oraz przeciwdziałania ryzykom związanym z konfliktem interesów, zasad

przyjmowania i przekazywania prezentów, jak również procedury związane z ochroną osób zgłaszających naruszenia prawa.

Trwają prace mające na celu wykorzystywanie w działalności GIOŚ podejścia procesowego oraz projektowego. Planowane jest przeprowadzenie standaryzacji i optymalizacji procesów wewnętrznych. Umożliwi to ujednolicenie zasad procedowania spraw, identyfikację właścicieli biznesowych, określenie możliwości poprawy efektywności działań. Prowadzone są również prace nad przygotowaniem wewnętrznych regulacji zmierzających do wdrożenia podstawowych rozwiązań w zakresie zarządzania projektami.

Przeprowadzono zmiany organizacyjne w GIOŚ polegające na zlikwidowaniu oddziałów zamiejscowych DZPŚ, zreorganizowano służbę BHP, dotychczasowy Departament Administracyjno-Finansowy został podzielony na Departament Budżetowo-Finansowy i Departament Administracyjno-Gospodarczy i Zamówień Publicznych, utworzono Departament Współpracy Międzynarodowej.

W ramach zapobiegania nieprawidłowościom w obszarze zamówień publicznych wyodrębniono statutową komórkę odpowiedzialną za zamówienia publiczne i dokonano zmian personalnych w tej jednostce. Finalizowane są prace mające na celu wprowadzenie nowego regulaminu zamówień publicznych. Podjęto działania mające na celu przeszkolenie pracowników z zakresu zamówień publicznych.

Zakończono proces inwentaryzacji mienia.

W celu wyeliminowania nieprawidłowości notowanych uprzednio, zwiększono nadzór nad wydatkowaniem środków w tym przeznaczonych na wynagrodzenia. Wyodrębniono komórkę odpowiedzialną za wydatkowanie środków oraz dokonano zmian personalnych w tej komórce, w tym zatrudniono nowego głównego księgowego jednostki.

W celu wyeliminowania nieprawidłowości w prowadzeniu naborów na stanowiska w korpusie służby cywilnej podjęto działania prowadzące do likwidacji nieuzasadnionych tzw. stanowisk niemnożnikowych. Zapewniono prowadzenie postępowań naborowych w sposób zapewniający otwarty i konkurencyjny nabór. Dokonano zmian personalnych w komórce odpowiedzialnej za kadry.

Należy opisać najistotniejsze działania, niezaplanowane w oświadczeniu za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, jeżeli takie działania zostały podjęte.

Objaśnienia:

- 1) Należy podać nazwę ministra, ustaloną przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 i Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241 i Nr 161, poz. 1277 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 354), a w przypadku gdy oświadczenie sporządzane jest przez kierownika jednostki, nazwę pełnionej przez niego funkcji.
- 2) W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, albo C przez zaznaczenie znakiem "X" odpowiedniego wiersza. Pozostałe dwie części wykreśla się. Część D wypełnia się niezależnie od wyników oceny stanu kontroli zarządczej.
- 3) Minister kierujący więcej niż jednym działem administracji rządowej składa jedno oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie wszystkich kierowanych przez niego działów, obejmujące również urząd obsługujący ministra. Oświadczenie nie obejmuje jednostek, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020 i Nr 238, poz. 1578).

- 4) Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.
- 5) Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, z zastrzeżeniem przypisu 6.
- 6) Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.
- 7) Znakiem "X" zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu "innych źródeł informacji" należy je wymienić.
- 8) Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 9) Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B albo C.
- 10) Dział III sporządza się w przypadku, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B albo C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	568961.1954646.2378792
Nazwa dokumentu	Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej GIOŚ za rok 2024.pdf
Tytuł dokumentu	Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej GIOŚ za rok 2024
Sygnatura dokumentu	BDG-WOP.0911.2.2025
Data dokumentu	14.02.2025 12:58:01
Skrót dokumentu	C1B0163FB25330BE1A66237678F5ECD976D14F FD
Wersja dokumentu	1.5
Data podpisu	14.02.2025
Sygnatariusz	Anna Dębowiec
Stanowisko	I Zastępca Głównego Inspektora Ochrony Środowiska
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.126.31.31.
Data wydruku:	17.02.2025 11:25:19
Autor wydruku:	Kolk Robert